

Postbus 264  
2501 CG Den Haag  
Burgemeester Patijnlaan 35  
2585 BG Den Haag  
06 - 53250361

Eerste Kamer der Staten-Generaal  
T.a.v. de vaste commissie voor de JBZ-Raad  
Postbus 20017  
2500 EA Den Haag

-

19 juni 2005  
Belang historische verkeersgegevens voor opsporing

Caroline Hendriks

Zeer geachte commissieleden,

In het onlangs aan u toegezonden rapport van de Erasmus Universiteit Rotterdam "Wie wat bewaart heeft wat" is onderzoek gedaan naar het nut en de noodzaak van een generieke bewaarplicht van telecommunicatiegegevens vanuit het perspectief van de opsporing. Het rapport bevestigt het belang van historische verkeersgegevens voor de opsporing. Voor de klassieke telefonie bevelen de onderzoekers een bewaartermijn aan van 12 maanden. Dit komt overeen met het eerder door de Raad van Hoofdcommissarissen ingenomen standpunt. Voor het op Internet georiënteerde verkeer bleek het voor de onderzoekers niet mogelijk de door de opsporing geformuleerde behoefte met voldoende casuïstiek te onderbouwen.

Dat heeft twee oorzaken:

Ten eerste heeft de politie een traditie in het opvragen van deze gegevens over telefonie. Wanneer gebruikers van de klassieke telefonie (vaste net en GSM) gebruik maken van deze diensten en deze aanbieders de verkeersgegevens bewaren ten behoeve van hun bedrijfsvoering, kan de politie deze waardevolle gegevens verkrijgen voor de opsporing.

Ten tweede staat het vorderen van verkeersgegevens van internetcommunicatie bij de opsporing nog in de kinderschoenen.

De opsporing heeft pas sinds 1 september 2004 de bevoegdheid om de naam- en nummergegevens van Internet gebruikers te vorderen. Tot dat tijdstip was het niet mogelijk om de verkeersgegevens te koppelen aan een gebruiker en had het voor de opsporing geen zin om deze gegevens op te vragen.

Telecommunicatie staat aan de vooravond van grote veranderingen. De klassieke telefonie zal in de nabije toekomst verdwijnen. Daarvoor in de plaats komt een veelheid van verschillende multi media diensten beschikbaar. Hierbij kan gedacht worden aan telefoneren via het internet, video telefoon, chatten etc.

Het kenmerk van deze nieuwe diensten is dat er niet meer wordt afgerekend door middel van telefoontikken. De abonnee betaalt maandelijks een vast bedrag waarvoor onbeperkt van de dienst gebruik kan worden gemaakt. Voor de aanbieders vervalt

daarmee de belangrijkste grondslag om deze verkeersgegevens te bewaren. Daarnaast verbiedt de Telecommunicatiewet de aanbieders deze gegevens vast te houden wanneer deze de gegevens niet worden gebruikt voor de bedrijfsvoering.

De verkeersgegevens van het internetgebruik en van de internetdiensten zullen de plaats in nemen van de klassieke telefonie. Deze gegevens worden dus van essentieel belang voor de opsporing van zware misdrijven. Immers het gaat om dezelfde communicatie.

Bij het ontbreken van een wettelijke bewaarplicht ontstaat de situatie dat de opsporing wel de bevoegdheid heeft om verkeersgegevens te vorderen, maar dat deze verkeersgegevens uit oogpunt van privacybescherming moeten worden vernietigd. Hier ontstaat dan ook een vacuüm. Om die reden is de invoering van een wettelijke bewaarplicht voor verkeersgegevens voor de opsporing strikt noodzakelijk.

Als alternatief voor het bewaren van verkeersgegevens wordt vaak gewezen op de mogelijkheid bepaalde gegevens te "bevriezen". Hoewel van belang voor de opsporing, kan dit niet in de plaats komen van een generieke bewaarplicht. Opsporingsinstanties kunnen over het algemeen pas in actie komen nadat het misdrijf is gepleegd. Het juridische kader waarbinnen de opsporing functioneert, is daar op gebaseerd. Indien er geen verdachte is van een ernstig strafbaar feit, dan heeft de opsporing ook geen bevoegdheden tot het vorderen van gegevens. Men kan pas om bevriezing vragen op het moment dat men van een incident op de hoogte is en dat moment hoeft bepaald niet samen te vallen met het moment van het incident zelf. Bevriezing van gegevens van vóór het verzoek om verkeersgegevens zal alleen nut hebben als er een bewaarplicht bestaat,

Vanuit het oogpunt van de opsporing kan niet anders worden geconcludeerd dan dat voor een adequate taakuitvoering een bewaarplicht strikt noodzakelijk is! De opsporing heeft behoefte aan een uniforme bewaartermijn voor zowel de historische verkeersgegevens van klassieke telefonie als internetgegevens. Een bewaartermijn van 12 maanden voor de in het rapport genoemde sets van gegevens voor telefonie en internet voorkomt dat de opsporing door afwezigheid van deze essentiële gegevens ernstig belemmerd zal worden in haar taakuitvoering.

Hopende u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Hoogachtend,

namens de Board Opsporing

mr. G.L. Bouman  
Korpschef regiopolitie Haaglanden